

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 72/2015-70

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. februára 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], vedenú pod sp. zn. Rvp 7341/2014 a sťažnosť [REDACTED], vedenú pod sp. zn. Rvp 7342/2014, [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Tiborom Timárom, Timar & partners, s. r. o., Štúrova 42, Šaľa, vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6 Tpo 27/2014 z 15. mája 2014 v spojení s uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. Tp 52/2014 z 11. mája 2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť [REDACTED] vedenú pod sp. zn. Rvp 7341/2014 a sťažnosť [REDACTED] vedenú pod sp. zn. Rvp 7342/2014 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 7341/2014.

2. Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júna 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] vedená pod sp. zn. Rvp 7341/2014 a sťažnosť [REDAKOVANÉ] vedená pod sp. zn. Rvp 7342/2014 (ďalej spolu aj „sťažovatelia“), ktorými namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Tpo 27/2014 z 15. mája 2014 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“) v spojení s uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. Tp 52/2014 z 11. mája 2014 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie okresného súdu“).

2.1 Zo sťažovateľmi podaných sťažností vedených pod sp. zn. Rvp 7341/2014 a sp. zn. Rvp 7342/2014, ich príloh a vyjadrenia sťažovateľov z 1. decembra 2014 vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru ČVS: PPZ-109/NKA-PZ-BA-2013 z 10. apríla 2013 bolo podľa § 206 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vznesené obvinenie (aj) sťažovateľom pre zločin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. a) a písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona a u sťažovateľa [REDAKOVANÉ] aj s kvalifikačným predpokladom podľa § 212 ods. 4 písm. e) Trestného zákona, a to pre skutok spočívajúci v odcudzení bankomatu na území Rakúskej republiky. Ďalším uznesením vyšetrovateľa Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru ČVS: PPZ-109/NKA-PZ-BA-2013 z 11. apríla 2013 bolo podľa

§ 206 ods. 1 a 4 Trestného poriadku (aj) sťažovateľom rozšírené obvinenie pre zločin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. a) a písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona a u sťažovateľa [REDAKOVANÉ] aj s kvalifikačným predpokladom podľa § 212 ods. 4 písm. e) Trestného zákona, a to pre ďalšie skutky spočívajúce v odcudzení bankomatov na území Rakúskej republiky a Českej republiky. Okresný súd svojím uznesením sp. zn. Tp 52/2014 z 11. mája 2014 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 27/2014 z 15. mája 2014 rozhodol o vzatí obidvoch sťažovateľov do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. V ostatnom podali sťažovatelia sťažnosť na ústavnom súde.

2.2 Z príloh sťažnosti a ďalších písomných podaní ďalej vyplýva, že v súčasnom období sa v konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 5 T 85/2012 vedie trestné konanie (aj) proti sťažovateľom na podklade obžalôb prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) sp. zn. XIV Gv 13/2011 z 31. októbra 2012 a sp. zn. XIV Gv 31/2012 z 18. septembra 2013, a to pre skutky spočívajúce v odcudzení bankomatov na území len Slovenskej republiky. V trestnej veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I boli (aj) sťažovatelia prepustení z väzby uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Tos 51/2014 zo 6. apríla 2014.

3.1 Obidvaja sťažovatelia v podaných sťažnostiach vo všeobecnej rovine zhodne, odvolávajú sa na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ako aj ústavného súdu, voči napadnutým rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu namietajú, že „... *bolo povinnosťou porušovateľov riadne odôvodniť rozhodnutie o väzbe, pričom mali nepochybne zaujať právne závery k právnej argumentácii obhajoby..., ktorá spočívali na niekoľkých skutočnostiach, pričom k nej... stanovisko nezaujali. ... predmetné rozhodnutia sú nepreskúmateľné a nedostatočné ako súdne rozhodnutie o väzbe*“. Taktiež podľa názoru sťažovateľov „... *neobsahujú primerané a zákonom vyžadované odôvodnenie*“.

3.2 Prezentovaný názor sťažovateľa v konkrétnej rovine svojej argumentácie nachádzajú v týchto svojich právnych záveroch a skutkových okolnostiach:

„Sťažovateľ je súbežne trestne stíhaný vo viacerých trestných veciach, pričom v pôvodnej trestnej veci bol zároveň stíhaný väzobne viac ako 3 roky, pričom na predchádzajúcu väzbu bezprostredne nadväzuje väzba v tomto prípade. Obvinení (aj sťažovateľ) bol z predchádzajúcej väzby prepustený Krajským súdom v Bratislave rozhodnutím, ktorým tento súd ako sťažnostný súd vyhovel sťažnosti obhajcu obvinených a prepustil ich na slobodu... Po prepustení z väzby na slobodu boli po niekoľkých hodinách (necelých 48 hodín) obvinení (aj sťažovateľ) zadržaní a touto ústavnou sťažnosťou napadnutými rozhodnutiami vzatý do väzby za skutky, za ktoré sú obvinení (aj sťažovateľ) trestne stíhaní im bolo vznesené obvinenie ešte v apríli 2013 (pred viac ako rokom a troma mesiacmi), pričom samotné skutky sa mali stať ešte v roku 2010.

V danom prípade tak síce možno konštatovať naplnenie formálnych podmienok väzby, pretože existuje uznesenie o vznesení obvinenia, ale materiálne podmienky už splnené nie sú, nakoľko spôsob a čas takejto väzby nie je zlučiteľný s ústavnými princípmi.

Ustanovenie § 76 ods. 6, ods.7 Trestného poriadku upravujúce celkovú lehotu väzby (pre príslušné štádium) nemožno vykladať tak, že orgány činné v trestnom konaní a následne všeobecné súdy sú oprávnené držať obvinených (aj sťažovateľa) vo väzbe pre každý z trestných činov, z ktorých sú obvinení (aj súbežne), samostatne či izolovane, a to po maximálnu dobu. Takýto prístup by mohol mať za následok (čo sa prejavuje aj u obvinených vrátane sťažovateľa). že obvinení (aj sťažovateľ) by mohli (mohol) byť v súvislosti s jedným trestným konaním vzatý do väzby až no maximálnu dobu určenú podľa § 76 ods. 6 Trestného poriadku. V prípade uplynutia maximálnej lehoty väzby, resp. pokiaľ by došlo z rôznych dôvodov k ich prepusteniu, čo sa aj stalo tesne pred uplynutím uvedenej doby, mohli by byť vzatí do väzby pre iný trestný čin, kedy by začala plynúť nová maximálna lehota stanovená pre ďalšiu väzbu, čo sa stalo napadnutým rozhodnutím, v dôsledku čoho by obvinení (aj sťažovateľ) mohli (mohol) stráviť neprimerane dlhý čas vo väzbe bez toho, že by bolo vydané rozhodnutie súdu o ich vine; pričom takýto postup nelegitimizuje žiaden verejný záujem. Následná zákonná úprava o započítaní väzby

nemôže takýto záujem pre opakované následné obmedzovanie osobnej slobody legitimizovať. Rozhodnutia porušovateľov nemôžu legitimizovať zbavenie osobnej slobody obvinených (vrátane sťažovateľa), nakoľko bezpochyby nie je ho možné považovať za nevyhnutné pre žiaden verejný záujem.

Rovnako je potrebné vzhľadom na neprimeranú lehotu trvania väzby a vzatie do väzby v súbežne vedenom trestnom stíhaní poukázať na ústavný princíp, že väzba v trestnom konaní má len jeden jediný charakter a to formu predbežného opatrenia pre realizáciu riadneho a spravodlivého procesu, ktorý musí byť účelný a rýchly a nikdy v sebe nemôže niesť známky povahy preventívnej a už vôbec nie povahy satisfakčnej. Väzba v prvom rade smeruje k účelu trestného stíhania, k trestu až následne, nakoľko ak by v sebe zahrňovala z hľadiska dôvodnosti len dôvod smerujúci k trestu a k jeho výkonu, prevažoval by pomer represie, satisfakcie, čo je neprípustné.

Všeobecné súdy sú zákonom povolané ako primárni ochrancovia ústavnosti povinnosti rešpektovať dohovor pri preskúmaní zákonnosti obmedzenia osobnej slobody fyzickej osoby (väzby). Súdy nesmú zneužívať rozhodovanie o väzbe, resp. väzbu ako inštitút obmedzenia osobnej slobody pre účely na seba bezprostredne nadväzujúceho obmedzovania osobnej slobody väzbou v rôznych súbežne vedených trestných stíhaniach na nepretržité obmedzovanie osobnej slobody.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa potom javí tvrdenie, že väzba je nevyhnutná z pohľadu dosiahnutia účelu trestného konania, nakoľko bez nej, aby bolo toto konanie zmarené, či ohrozené neprítomnosťou obvinených (aj sťažovateľa) na úkonoch daného trestného konania, ako nedostatočné, nakoľko je úplne zrejmé, že prítomnosť obvinených (aj sťažovateľa) na úkonoch trestného konania nie je potrebná, všetky úkony s obvinenými (aj sťažovateľom) boli vykonané, pričom jediným úkonom, ktorý sa bude realizovať v najbližších mesiacoch bude právna pomoc do zahraničia, pričom iné úkony sa vykonávať nebudú.

Táto väzba vykazuje znaky, že má slúžiť ako obmedzenie osobnej slobody pre inú trestnú vec obvinených (aj sťažovateľa), a to trestnú vec vedenú na Okresnom súde Bratislava I, z ktorej väzby bol sťažovateľ prepustený, resp. pre samotný trest a jeho výkon v tejto inej veci, čo je z hľadiska povahy väzby neprípustné. Skutočnosť, že súd v inej

väzobnej veci konal nezákonne, nemôže byť na tarchu sťažovateľovi, ako ani jeho prepustenie z väzby Krajským súdom v Bratislave, pričom toto trestné stíhanie nemôže byť určitou domnienkou pre konštatovanie väzby v inom konaní.“

4. V nadväznosti na uvedené sťažovatelia v oboch sťažnostiach súhlasne navrhli, aby ústavný súd „... prijal sťažnosť na ďalšie konanie, a následne rozhodol vo veci samej Nálezom tak, že:

1. Krajský súd v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 6Tpo/27/2014 uznesením zo dňa 15. 05. 2014 a Okresný súd Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. Tp/52/2014 uznesením zo dňa 11. 05. 2014 porušili základné právo sťažovateľa... na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy..., ako aj právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 1, ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 15. 05. 2014, sp. zn. 6Tpo/27/2014 a uznesenie Okresného súdu Trnava zo dňa 11. 05. 2014, sp. zn. Tp/52/2014 sa zrušujú.

3. Sťažovateľovi... priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume...“.

II.

5. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania oboch sťažností požiadal predsedníčku okresného súdu, predsedu krajského súdu a generálneho prokurátora Slovenskej republiky o písomné vyjadrenie k obovom podaným sťažnostiam.

5.1 Predsedníčka okresného súdu poskytla k veci písomné vyjadrenia sp. zn. 1 SprV/680/2014 z 3. októbra 2014 a sp. zn. 1 SprV/679/2014 zo 7. októbra 2014, z ktorých z obsahovej zhody a totožnosti v použitej argumentácii považoval ústavný súd za dostačujúce odcitovať:

„Dňa 10. 04. 2013 bolo vyšetrovateľom PZ obvineným [REDAKOVANÉ] a spol. vznesené obvinenie podľa § 206 ods. 1 Tr. por. pre zločin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 4 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák., u [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] aj s kvalifikačným predpokladom podľa ust. § 4 písm. e/ Tr. zák.“

Dňa 11. 04. 2013 bolo vyšetrovateľom PZ obvineným [REDAKOVANÉ] a spol. rozšírené obvinenie podľa § 206 ods. 1, ods. 4 Trestného poriadku.

Uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 10. 04. 2013 bolo obvinenému [REDAKOVANÉ] doručené dňa 18. 04. 2013, obvinenému [REDAKOVANÉ] bolo doručené dňa 16. 04. 2013 a obvinenému [REDAKOVANÉ] bolo doručené dňa 16. 04. 2013. Uznesenie o rozšírení obvinenia zo dňa 11. 04. 2013 bolo obvinenému [REDAKOVANÉ] doručené dňa 18. 04. 2013, obvinenému [REDAKOVANÉ] bolo doručené dňa 16. 04. 2013 a obvinenému [REDAKOVANÉ] bolo doručené dňa 16. 04. 2013...

V čase obvinení boli obvinení vo výkone väzby v inej trestnej veci za skutky spáchané od presne nezisteného času roku 2009 až do konca roka 2010 na území Slovenskej republiky ako členovia organizovanej skupiny, ktorú založil a činnosť ktorej organizoval a riadil obvinený [REDAKOVANÉ] a ďalší obvinení: [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] vykonávali krádeže bankomatov, viď obžaloba prokurátora GPSR XIV Gv 13/2012-108 zo dňa 31. 10. 2012 a obžaloba prokurátora GPSR XIV Gv 31/2012-108 zo dňa 18. 09. 2013 podaná na [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]. Tieto dve obžaloby boli spojené na Okresnom súde Bratislava I na spoločné konanie pod sp. zn. 5T/85/2012 a týkali sa spolu 25 skutkov krádeží bankomatov a jedného skutku nedovoleného ozbrojovania.

V trestnej veci vedenej na GP SR XIV 9/13/1000, (v ktorej boli obvinení uznesením tunajšieho súdu vzatí do väzby sp. zn. 0Tp52/2014) sa jedná o krádeže bankomatov spáchané obvinenými v Rakúskej republike a v Českej republike, teda sú spáchané mimo územia SR.

Dôvody väzby :

U obvineného boli splnené formálne podmienky, ako základné procesné predpoklady na rozhodnutie o väzbe, uvedené v § 72 ods. 2, 1. veta a 2. veta Tr. por., podľa ktorého konať a rozhodovať možno len o väzbe osoby, proti ktorej bolo vznesené obvinenie a taktiež materiálne podmienky, ako hmotnoprávne predpoklady väzby, uvedené v uvádzacej vete § 71 ods. 1, Tr. por., pretože pri rozhodovaní o väzbe obvineného bolo skonštatované, že uplatnenie inštitútu väzby sa javí ako nevyhnutné, najmä z pohľadu dosiahnutia účelu

trestného konania, bez toho, aby bolo toto konanie zmarené, či ohrozené neprítomnosťou obvineného na úkonoch daného trestného konania. Zo zabezpečených dôkazov bolo zistené, že obvinený je trestne stíhaný za rozsiahlu trestnú činnosť krádeží bankomatov, nielen na území Slovenskej republiky, ale aj na území Rakúskej republiky a Českej republiky. Trestná činnosť obvineného sa vyznačuje vysokou mierou organizovanosti, presnou delbou úloh medzi jednotlivými členmi skupiny a doposiaľ pokračovacou trestnou činnosťou spôsobili krádežami aj v iných neukončených trestných veciach vysoko prevyšujúcu hranicu škody veľkého rozsahu a poškodením vecí vysoko prekročili hranicu značnej škody. V predmetnom návrhu sa vedie trestné stíhanie pre zločin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 4 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák., kde Trestný zákon ustanovuje trest odňatia slobody v trvaní 3-10 rokov a pre zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a/ ods. 3 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák. ustanovuje trest odňatia slobody na 3 až 8 rokov. Obvinený je bez pracovného pomeru a rozsiahlu a závažnú trestnú činnosť páchal po dlhšiu dobu, obohacoval sa o vysoké sumy peňazí čím si zabezpečoval pravidelný zdroj príjmov. Proti obvinenému je za obdobnú obzvlášť závažnú trestnú činnosť na Okresnom súde Bratislava I, pod sp. zn. 5T 85/2012 vedené trestné konanie pre pokračovací obzvlášť závažný zločin krádeže z časti dokonaný, z časti v štádiu pokusu podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák., ods. 5 písm. a/ Tr. zák. v jednočinnom súbehu s pokračovacím zločinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. a/, písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák. a iné, pričom ide o závažnú trestnú činnosť 25 čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu krádeží bankomatov spáchaných na území SR.

Podľa ustanovenia § 122 ods. 10 Tr. zák. v prípade, keď čiastkový útok aj keby inak splňal objektívne a subjektívne súvislosti, nemôže byť súčasťou takéhoto pokračovacieho trestného činu, ak čiastkový útok bol spáchaný mimo územia SR. Trestná činnosť a skutky uvedené v návrhu prokurátora na vzatie do väzby, ktorú mali páchať obvinení krádežou bankomatov v Českej republike a v Rakúsku bude posudzovaná a aj je posudzovaná samostatne.

Uznesenie Okresného súdu Trnava o vzatí obvinených do väzby a jeho odôvodnenie je v súlade s ustanovenia Trestného poriadku. Obvinení sú trestne stíhaní pre zločin krádeže podľa § 212 ods. 4 písm. a), písm. b) Tr. zák., § 138 písm. i), krádežou bankomatov sa obohacovali o vysoké sumy peňazí, závažnej trestnej činnosti sa dopúšťali po dlhšiu dobu a organizovaným spôsobom. Rozhodnutím Okresného súdu Trnava nedošlo k porušovaniu základných práv a slobôd u obvinených.“

5.2 Predseda krajského súdu poskytol ústavnému súdu k veci písomné vyjadrenia sp. zn. Spr 519/14 z 8. októbra 2014 a sp. zn. Spr 520/2014 z 9. októbra 2014, z ktorých z obsahovej zhody a totožnosti v použitej argumentácii považoval ústavný súd za dostačujúce odcitovať:

„Ako vyplýva z odôvodnenia uznesenia krajského súdu po preskúmaní obvineným [REDAKOVANÉ] podanej sťažnosti proti uvedenému uzneseniu sudkyne pre prípravné konanie Krajský súd v Trnave túto ako nedôvodnú zamietol. Konštatoval pritom, že samotná sudkyňa pre prípravné konanie rozhodujúc o väzbe [REDAKOVANÉ] postupovala zákonne súladným spôsobom, keď ustálila v preskúmvanej veci u obvineného [REDAKOVANÉ] dôvody väzby útekové uvedené v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por., ako i dôvody väzby preventívne uvedené v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Pre existenciu zistených dôvodov väzby boli splnené materiálne aj formálne predpoklady.

Vzhľadom na závažnosť trestnej činnosti majúcej sa spáchať samotným obvineným [REDAKOVANÉ] v spolčení s inými osobami, ako i jej rozsiahlosť z hľadiska územného dosahu (jedná sa o objasňovanie trestnej činnosti páchanej sofistikovaným spôsobom prevažne na území Rakúskej republiky, ako i Českej republiky) podľa názoru krajského súdu dôvody väzby ustálené sudkyňou pre prípravné konanie uvedené v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. boli aktuálne aj v čase rozhodovania tunajšieho odvolacieho súdu o podanej sťažnosti obvineným [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu sudkyne pre prípravné konanie. Rovnako tak aktuálne boli aj dôvody preventívne uvedené v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., o čom svedčí hlavne rozsah trestnej činnosti páchanej aj obvineným [REDAKOVANÉ] a spol. a súčasne skutočnosťou, že práve páchaním tejto (rozsiahlej majetkovej trestnej činnosti) páchatelia zjavne získavali zdroj prostriedkov k obžive.

Krajský súd nespochybňuje právo osoby dočasne pozbavenej osobnej slobody pobytom vo väzbe iniciovať konanie o prieskume pozbavenia osobnej slobody. Na strane druhej sleduje primárny cieľ stanovený trestným poriadkom v smere odhalenia páchania všetkých trestných činov páchatelov a ich spravodlivé odsúdenie za súčasného rešpektovania práv osôb týchto obvinených, a to aj cestou pozbavenia osobnej slobody v prípadoch, kde sú k tomu prítomné zákonné predpoklady. Tieto v zmysle dôvodov nachádzajúcich sa v rozhodnutí sudkyne pre prípravné konanie osvojenom si samotným odvolacím súdom existovali.

Rovnako tak zastávam názor, že bol v čase rozhodovania tunajšieho odvolacieho súdu zachovaný aj princíp primeranosti z hľadiska dĺžky ponechania osoby väzobne stíhanej v tejto samotnej (väzbe). Poznamenávam, že do času rozhodnutia odvolacieho súdu o podanej sťažnosti obvineným [REDACTED] sa tento nachádzal vo väzbe 7 dní.

Zo samotných dôvodov uznesenia sudkyne pre prípravné konanie Okresného súdu Trnava pod sp. zn. Tp/52/2014 zo dňa 11. 05. 2014, resp. tunajšieho odvolacieho súdu pod sp. zn. 6Tpo/27/2014 zo dňa 15. 05. 2014 je zrejmé, že boli skúmané konkrétne dôvody väzby k trestnej činnosti majúcej sa spáchať osobami obvinenými na území Rakúskej republiky, resp. Českej republiky a nie v súvislosti s inými trestnými vecami súbežne objasňovanými s osobou obvineného [REDACTED].

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti preto nepovažujem sťažnosť obvineného [REDACTED] namietajúceho porušenie základných práv a slobôd vyššie citovaných v samotnej podanej sťažnosti za dôvodný, a preto neodporúčam prijať ním podanú sťažnosť na ďalšie konanie, resp. pre prípad jej prijatia navrhujem tejto z dôvodov vyššie naznačených nevyhovieť.“

5.3 Generálna prokuratúra poskytla ústavnému súdu k veci písomné vyjadrenia sp. zn. 2 GÚp 12/14/1000 z 10. októbra 2014 a sp. zn. 2 GÚp 13/14/1000 z 10. októbra 2014, z ktorých súhlasne vyplýva:

«1) Zásada „ne bis in idem“

Pri posudzovaní otázky, či bráni prekážka právoplatne skončenej trestnej veci ďalšiemu trestnému konaniu, sa prelína hmotnoprávna i procesnoprávna línia skutku.

Z hľadiska trestného práva hmotného je podstatné to, či popis skutkových okolností v oboch posudzovaných trestných veciach (vo veci právoplatne skončenej a v prebiehajúcej trestnej veci) zakladá vo svojom súhrne jeden alebo dva samostatné skutky spáchané vo viacčinnom súbehu. Ak pôjde o jeden skutok, z hľadiska procesného vzniká po právoplatnom skončení prvej trestnej veci prekážka veci rozhodnutej v druhej trestnej veci.

Prioritne je tak úlohou orgánov činných v trestnom konaní vyriešiť, či vzneseniu obvinenia konkrétnej osobe pre niektorý z trestných činov uvedených v osobitnej časti Trestného zákona nebráni prekážka rozhodnutej veci. Zásada ne bis in idem sa totiž aktivuje okamžikom začatia trestného konania voči konkrétnej osobe v prípade, ak predchádzajúce rozhodnutie nadobudlo účinky „res iudicate“.

Skutočnosť, že nejde o jednoduchú záležitosť, dokumentujú viaceré súdne rozhodnutia, nevynímajúc rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a Európskeho súdneho dvora. Aj napriek ich niektorým rozporuplným právnym výsledkom je treba mať na pamäti to, že jednotu skutku treba posudzovať vždy vo svetle individuálnych okolností každej trestnej veci.

Slovenské trestnoprávne predpisy explicitne nedefinujú pojem skutok, jeho vymedzenie ponechávajú právnej teórii a súdnej praxi. Podľa nich podstatu skutku tvorí jednak konanie páchatela (prejavy páchatelovej vôle navonok) a jednak následok relevantný pre trestné právo, ktorý ním bol spôsobený. Medzi konaním a následkom musí platiť, že konanie je pre daný následok kauzálny, t. j. bez neho by k následku nemohlo dôjsť tým spôsobom, akým k nemu došlo.

Ľudské konanie je reťazcom jednotlivých telesných pohybov, či ich zdržania sa. Ide o kontinuálny sled konaní a opomenutí, ktoré je potrebné rozčleniť na zmysluplné časti z hľadiska trestného práva. Kritériá by mohli byť rôzne - konanie, následok, motív, cieľ, počet pohybov, počet naplnených skutkových podstát trestných činov. Právna teória i prax dala prednosť konaniu smerujúcemu k následku, ak je pokryté zavinením.

Z hľadiska jednoty skutku možno potom rozlišovať:

a) konanie v prirodzenom zmysle - ide o najmenšie čiastky, t. j. jednotlivé telesné pohyby, akými sú napr. úder, rana, kopnutie. Ide teda o jeden akt - jedno konanie, ktorým je

prejavená vôľa, pričom následok môže byť jeden alebo i viac (výstrelom usmrtenie jednej osoby, resp. položením bomby zomrie viac osôb),

b) prirodzená jednota konania - ide o viac telesných pohybov, ktoré bezprostredne úzko súvisia v čase a priestore a sú vedené zjednocujúcou vôľou, pričom nezúčastnenej osobe sa javia ako jeden celok - dve konania s jedným následkom (napr. spôsobenie smrti viacerými údermi),

c) právna jednota konania (skutok de iure, z hľadiska skutkovej podstaty trestného činu)

- ide o jednotu skutku pri čiastočnej identite viacerých konaní (napr. dve konania a dva následky, ak sa konania čiastočne prekrývajú - napr. hrozbou násillia donútenie ženy k súložiu a k vydaniu peňaženky alebo ak sú inak samostatné skutky spojené, „zastrešené“ tretím trestným činom vyžadujúcim konanie po určitú dobu - opitý vodič úmyselne poškodí auto a pri úteku spôsobí smrť inej osobe),

- ide aj o jednotu skutku pri pokračovacom, hromadnom a trvácom trestnom čine,

- a o jednotu celého vývoja trestnej činnosti od prípravy, cez pokus, i neúspešný, až k dokonaniu trestného činu.

Z uvedeného vyplýva, že v prvom rade je nevyhnutné posúdenie, či ide o jeden skutok z hľadiska trestného práva hmotného. Odpoveď na túto otázku neovplyvňuje len aplikáciu zásady ne bis in idem, ale ustálenie jednoty konania páchatela má ďalekosiahly význam aj pre inštitút premlčania trestného stíhania, či pre ukládanie trestu, najmä použitie asperačnej zásady (§ 41 ods. 2 Trestného zákona).

Pri trestnom čine, ktorý je z časového hľadiska vyhodnotený ako pokračovací, nemajú orgány činné v trestnom konaní inú možnosť, ako posúdiť konanie páchatela ako jeden skutok. Ako bolo vyššie naznačené, ide o tzv. právnu jednotu skutku.

Pod pokračovacím trestným činom sa podľa ustanovenia § 122 ods. 10 Trestného zákona rozumie, ak páchatel pokračoval v páchaní toho istého trestného činu. Trestnosť všetkých čiastkových útokov sa posudzuje ako jeden trestný čin, ak všetky čiastkové útoky toho istého páchatela spája objektívna súvislosť v čase, v spôsobe ich spáchania a v predmete útoku, ako aj subjektívna súvislosť, najmä jednotiaci zámer útoku. Ide o hmotnoprávny aspekt pokračovacieho trestného činu.

Po účinnosti rekodifikovaných trestných noriem bolo prijaté výkladové pravidlo, podľa ktorého sa skutkom podľa Trestného poriadku rozumie tiež čiastkový útok pokračovacieho trestného činu (§ 10 ods. 16). Vymedzenie okruhu zákonných prekážok trestného stíhania bolo doplnené tak, že za prekážku veci rozsúdenej (*rei iudicatea*) sa nepovažuje odsúdenie za iný čiastkový útok pokračovacieho trestného činu (§ 9 ods. 2). Zmena prijatá v slovenskej legislatíve umožňuje rýchlejšie prejednať konania, ktoré sa týkajú rozsiahlej trestnej činnosti, ktorá je páchaná formou množstva čiastkových útokov, ktoré však vo svojom súhrne tvoria jeden trestný čin.

Práve táto úprava umožňuje oddelené prejednávanie čiastkových útokoch pokračovacieho trestného činu, kedy súd môže rozhodnúť o časti pokračovacej trestnej činnosti, ku ktorej vykonal potrebné dôkazy a zvyšok môže prejednať v ďalšom konaní.

Touto úpravou došlo pri pokračovacom trestnom čine k inému vymedzeniu skutku v Trestnom poriadku oproti tomu, ako bol v teórii doposiaľ chápaný, najmä pokiaľ ide o totožnosť skutku. Zákonná definícia pokračovacieho trestného činu, ktorá je ustanovená v § 122 ods. 10 Trestného zákona pritom nebola nijako zmenená. Zatiaľ čo sa teda podľa trestného práva hmotného dôsledky pokračovacieho trestného činu nijako nezmenili, podľa trestného práva procesného dochádza k účelovému rozštiepeniu pokračovacieho trestného činu na čiastkové útoky. U pokračovacieho trestného činu slovenská právna úprava rozlišuje skutok v hmotnoprávnom zmysle a skutok v procesnoprávnom zmysle.

Rekodifikáciou Trestného poriadku sa po prvýkrát pripustila možnosť slovenským orgánom činným v trestnom konaní prejednať ktorýkoľvek čiastkový útok pokračovacieho trestného činu v samostatnom konaní.

Tento princíp bol uplatnený aj v prípade podania obžaloby na sťažovateľov. Ak by po podaní obžaloby vyšla najavo i ďalšia trestná činnosť sťažovateľov, ktorá by spĺňala znaky pokračovacieho trestného činu, z procesného hľadiska by orgánom činným v trestnom konaní nič nebránilo samostatne konať, t. j. vznesenie obvinenia, posúdenie dôvodov väzby a vydanie meritórneho rozhodnutia.

Odlišná právna situácia nastáva vtedy, ak ku spáchaniu čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu dôjde mimo územia Slovenskej republiky. Táto právna skutočnosť sa posudzuje podľa ustanovenia § 122 ods. 10 Trestného zákona a orgány činné

v trestnom konaní sú povinné začať ďalšie trestné konanie. Výsledkom aplikácie tohto ustanovenia je skutočnosť, že čiastkové útoky pokračovacieho trestného činu spáchané v cudzine nemôžu byť súčasťou pokračovania v trestnej činnosti ani v hmotnoprávnom zmysle. Z časového momentu ide v konaní páchatelov o opakovací trestný čin.

Oboznámiac sa dôsledne aj so „zjednocujúcim“ rozsudkom Veľkej komory Európskeho súdu pre ľudské práva Zolotukchin v. Rusko zastáva generálna prokuratúra názor, že tento hmotnoprávny aspekt (absencia jednoty skutku) môže obstáť z pohľadu štrasburskej judikatúry i v prípade sťažovateľov.

2) Inštitút väzby

Väzba predstavuje zabezpečovací procesný prostriedok, ktorým sa obvinený dočasne pozbavuje osobnej slobody s cieľom zabezpečenia jeho osoby na účely trestného konania. Pri tomto inštitúte vždy sa musí dôsledne rešpektovať zásada primeranosti a zdržanlivosti tak, ako to vyplýva z ustanovenia § 2 ods. 2 Trestného poriadku. Zmyslom tejto zásady je obmedziť zásahy do základných práv a slobôd na najnevyhnutnejšiu mieru, ktorá je potrebná na dosiahnutie účelu trestného konania, pričom sa vždy zvyrazňuje potreba rešpektovania dôstojnosti osôb a ich súkromia. Z týchto dôvodov zákon vymedzuje striktné podmienky - materiálne a formálne pre aplikáciu väzby v trestnom konaní.

K formálnym podmienkam väzby patrí

- a) vydanie uznesenia o vznesení obvinenia a jeho oznámenie stíhanej osobe a
- b) včasné a odôvodnené podanie návrhu na vzatie do väzby obvineného.

K materiálnym podmienkam väzby patrí

- a) dôvodnosť trestného stíhania a
- b) existencia niektorého z dôvodov väzby.

Keďže, ako bolo vyššie uvedené, väzba je len zabezpečovacím inštitútom, musí sa prejavíť aj v meritórnom súdnom rozhodnutí. Trestný poriadok v ustanovení § 45 výslovne upravuje postup súdu pri započítaní väzby.

V prípade uznania viny sťažovateľov pre trestnú činnosť, pre ktorú už bola podaná obžaloba, väzba by mala byť započítaná do uloženého trestu.

V konaní, ktoré je predmetom sťažnosti, by za predpokladu uznania viny sťažovateľov nebol síce ukladaný spoločný trest podľa zásad uvedených v ustanovení § 41 ods. 3

Trestného zákona, ale došlo by k započítaniu väzby do prípadného súhrnného trestu ukladaného podľa § 42 Trestného zákona s poukazom na § 45 Trestného zákona.

Generálna prokuratúra považuje za potrebné opätovne zdôrazniť, že súčasná väzba sťažovateľov je zaisťovacím úkonom pre účely trestného stíhania pre ďalší trestný čin sťažovateľov.

V. Záver

Generálna prokuratúra posudzujúc všetky vyššie uvedené kritériá a s prihliadnutím na skutkový stav dospela k nasledovným záverom:

a) vo vzťahu ku konaniu sťažovateľov:

- skutky, pre ktoré bolo sťažovateľom vznesené obvinenie, nie sú súčasťou pokračovacieho trestného činu, pre ktorý bola na sťažovateľov podaná obžaloba,
- konanie sťažovateľov predstavuje opakovanie trestnej činnosti,
- vzhľadom k tomu, že nejde o právnu jednotu skutku, obhajoba sťažovateľov o porušení zásady ne bis in idem je neprijateľná, navyše prvé konanie sťažovateľov nebolo doposiaľ právoplatne skončené, čo je nevyhnutným predpokladom skúmania porušenia zásady ne bis in idem v konaní. Práve právoplatný odsudzujúci rozsudok je z pohľadu vyhodnotenia aplikácie zásady ne bis in idem rozhodujúcou právnou skutočnosťou.

b) vo vzťahu k väzbe sťažovateľov:

- väzba sťažovateľov spĺňa všetky zákonné predpoklady,
- po materiálnej stránke možno konanie sťažovateľov považovať za protiprávne, odôvodňujúce záver, že ide o trestný čin a spáchali ho sťažovatelia,
- po formálnej stránke bolo sťažovateľom riadne vznesené obvinenie a boli dodržané všetky podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 71 a nasl. Trestného poriadku.

Vydané rozhodnutia o väzbe sťažovateľov obsahujú všetky náležitosti, ktoré vyžaduje ustanovenie § 176 Trestného poriadku.»

6. Ústavný súd zaslal prezentované písomné vyjadrenia na vedomie právneho zástupcovi sťažovateľov, ktorý poskytol ústavnému súdu svoje písomné vyjadrenie z 1. decembra 2014, z ktorého vyplýva:

«Podstatou ústavnej sťažnosti je posúdenie ústavnej súladnosti rozhodnutí, ktorými sa rozhodlo o vzatí sťažovateľov do väzby v súbežne vedených trestných stíhaniach, a jednotlivé využívanie týchto trestných stíhaní vedených pri sebe (bez využitia možnosti spoločného konania) na jednotlivé väzby tak, že z jednej väzby v jednom trestnom stíhaní je obvinený (sťažovateľ) prepustený a vzatý do väzby v súbežne vedenom trestnom stíhaní. Takýto postup je podstatou a základom pre posúdenia ústavnej nesúladnosti väzby sťažovateľov a je meritom samotnej ústavnej sťažnosti.

Naznačená právna skutočnosť je podstatná pre posúdenie samotnej podstaty a zákonnosti tejto väzby, a na tom základe aj napadnutých rozhodnutí v ich samotnom ústavnom rámci a ponímaní. Sťažovatelia majú za to, že súbežne vedené trestné stíhanie, ktoré tvorí základ pre samotnú väzbu u sťažovateľov je v rozsahu väzby v rozpore so základnými zásadami a ústavnými princípmi, na ktorých je založené obmedzenie osobnej slobody a samotná väzba.

V posudzovanom prípade, ako som už vyššie uviedol sťažovatelia za ústavne nesúladné vzhľadajú vzatie do väzby na tej skutočnosti, že rozhodnutie o vzatí do väzby nezodpovedá jednak významu zaručenej osobnej slobody a jednak „dôvodom a času ustanovenému zákonom“. Z ustanovenia čl. 17 ods. 5 ústavy je evidentné, že „rozhodnutie“, „dôvody“ a „čas, na ktorý možno vziať do väzby“, tvoria jeden celok. Predmetné rozhodnutia porušovateľov tieto ústavné a zákonné postuláty jednoty dôvody a času neobsahujú a priečia sa im, a sú v rozpore s ústavnou doktrínou.

Väzba v trestnom konaní má vždy formu predbežného opatrenia pre realizáciu riadneho a spravodlivého procesu, a nie prevažne povahu preventívnu a už vôbec nie povahu satisfakčnú, či dokonca represívnu ako trest. Sťažovatelia sú súbežne trestne stíhaní vo viacerých trestných veciach, pričom v pôvodnej trestnej veci boli zároveň stíhaný väzobne viac ako 3 roky, pričom na predchádzajúcu väzbu bezprostredne nadväzuje väzba v tomto prípade. Sťažovatelia boli z predchádzajúcej väzby prepustení Krajským súdom v Bratislave rozhodnutím, ktorým tento súd ako sťažnostný súd vyhovel sťažnosti ich obhajcu a prepustil ich na slobodu, pričom bolo konštatované, že väzbe je nezákonná z dôvodu nezákonne vedeného súdneho konania. Po prepustení z väzby na slobodu boli po niekoľkých hodinách (necelých 48 hodín) obvinení (aj sťažovatelia) zadržaní a ústavnou

sťažnosťou napadnutými rozhodnutiami vzatý do väzby za skutky, za ktoré im bolo vznesené obvinenie ešte v apríli 2013, pričom samotné skutky sa mali stať ešte v roku 2010.

V ústavnej sťažnosti je namietané, že materiálne podmienky väzby nie sú splnené, nakoľko spôsobu a čas takejto väzby a rozhodnutia o nej nie je zlučiteľný s ústavnými princípmi...

Ustanovenie § 76 ods. 6, ods. 7 Trestného poriadku upravujúce celkovú lehotu väzby (pre príslušné štádium) nemožno vykladať tak, že orgány činné v trestnom konaní a následne všeobecné súdy sú oprávnené držať obvinených (aj sťažovateľa) vo väzbe pre každý z trestných činov, z ktorých sú obvinení (aj súbežne), samostatne či izolovane, a to po maximálnu dobu. Takýto prístup by mohol mať za následok (čo sa prejavuje aj u sťažovateľov), že sťažovatelia by mohli byť v súvislosti s jedným trestným konaním vzatý do väzby až no maximálnu dobu určenú podľa § 76 ods. 6 Trestného poriadku. V prípade uplynutia maximálnej lehoty väzby, resp. pokiaľ by došlo z rôznych dôvodov k ich prepusteniu (v danom prípade pre nezákonné konanie súdu prvého stupňa), čo sa aj stalo tesne pred uplynutím uvedenej doby, mohli by byť vzatí do väzby pre iný trestný čin, kedy by začala plynúť nová maximálna lehota stanovená pre ďalšiu väzbu pre ďalší trestný čin, čo sa stalo napadnutými rozhodnutiami, v dôsledku čoho by sťažovatelia mohli stráviť neprimerane dlhý čas vo väzbe bez toho, že by bolo vydané rozhodnutie súdu o ich vine; pričom takýto postup nelegitimizuje žiaden verejný záujem. Následná zákonná úprava o započítaní väzby nemôže takýto záujem pre opakované následné obmedzovanie osobnej slobody legitimizovať. Rozhodnutia porušovateľov nemôžu legitimizovať zbavenie osobnej slobody obvinených (vrátane sťažovateľa), nakoľko bezpochyby nie je ho možné považovať za nevyhnutné pre žiaden verejný záujem.

Ak by sme prisvedčili tomu, že súbežne vedené trestné stíhania za „iné trestné činy“ je možné každé osobitne po sebe nadväzne využiť na obmedzenie osobnej slobody obvineného väzbou (dôvod väzby by sa uvádzal ako je tomu v tomto prípade dôvodom uvedeným § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a založený je práve na existencii predmetných súbežne vedených trestných stíhaniach), potom by nastala ústavne nekonformná situácia (ako je tomu v tomto prípade). Vo vzťahu k uvedenému by bolo možné uviesť príklad troch skutkov kvalifikovaných ako trestný čin krádeže, pričom jeden z nich by

bol spáchaný na území Slovenskej republiky a následné dva na území každý iného štátu. Vo všetkých troch prípadoch by bolo začaté trestné stíhanie voči páchatelovi uvedených skutkov súbežne, pričom za každý skutok by osobitne bol vzatý do väzby, v ktorej by strávil celú alebo podstatnú časť prípustnej doby väzby. Takýmto spôsobom by mohol byť vo väzbe aj niekoľko rokov, napríklad u zločínov (3+3+3), čo by v končnom dôsledku mohlo spôsobiť, že by bol vo väzbe dlhšie ako mu uložia trest odňatia slobody za všetky tri skutky.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti mám za to, že porušovatelia ako ani GP SR sa vo svojich vyjadreniach nevenovali samotnej podstate posúdenia ústavnej súladnosti väzby v materiálnom ponímaní, ale iba formálnemu ponímaniu, ktoré hodnotili z pohľadu, že skutky, pre ktoré sú sťažovatelia trestne stíhaní sú iné trestné činy (netvorí súčasť pokračovacieho trestného činu), ako tie pre ktoré boli v pôvodnej väzbe, a preto mohli byť vzatý do väzby za tieto iné trestné činy.»

III.

K spoločnému prerokovaniu vecí

7. Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa už začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

8. S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 7341/2014 a sp. zn. Rvp 7342/2014 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú totožnosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v napadnutých rozhodnutiach orgánov súdnej moci, ktorými sú krajský súd a okresný súd, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

IV.

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

11. Článok 17 ods. 1 ústavy zaručuje osobnú slobodu. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý

ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

12. Ústavný súd už viackrát vyslovil, že každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07, I. ÚS 187/07). Z judikatúry ústavného súdu k čl. 17 ods. 2 ústavy ďalej vyplýva, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať ratio decidendi (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (obdobne III. ÚS 271/07). Inými slovami, je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu nevinu výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (Tóth c. Rakúsko, 1991).

13. Základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy teda vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom, pričom v prípade zistenia závažného porušenia zákonnosti ide aj o porušenie ústavnosti (III. ÚS 48/00). Rovnako aj z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom. Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98). Aj čl. 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby k pozbaveniu osobnej slobody došlo „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a každé dohovorom prípustné pozbavenie osobnej slobody [čl. 5 ods. 1 písm. a) až f)] musí byť „zákonné“. Dohovor tu teda priamo odkazuje na vnútroštátne právo, a preto rešpektovanie tohto práva je integrálnou súčasťou záväzkov zmluvných štátov (Lukanov v. Bulharsko z 20. marca 1997, § 43). Každé pozbavenie osobnej slobody zároveň musí byť v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, ktorým je ochrana jednotlivca pred svojvôľou (Herczegfalvy c. Rakúsko z 24. septembra 1992, Morsink v. Holandsko z 11. mája 2004).

14. Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ako doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

- ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

- bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak maŕiť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

- bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

15. Podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku konať a rozhodovať možno len o väzbe osoby, proti ktorej bolo vznesené obvinenie. Odôvodnenie rozhodnutia o väzbe obsahuje aj uvedenie skutkových okolností, o ktoré sa výrok rozhodnutia o väzbe opiera. O väzbe koná a rozhoduje súd a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie, ktorý nie je pri vymedzení dôvodov väzby návrhom prokurátora viazaný. O sťažnosti proti rozhodnutiu súdu alebo sudcu pre prípravné konanie o väzbe koná a rozhoduje nadriadený súd. Pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý; o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný. Predseda senátu alebo sudca pre prípravné konanie vypočuje obvineného, a potom umožní prísediacim alebo sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe; bez výsluchu obvineného možno rozhodnúť o väzbe len vtedy, ak obvinený výslovne požiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti alebo ak zdravotný stav obvineného neumožňuje jeho výsluch. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia...

16. Prípustnosť dĺžky trvania väzobného stíhania je upravená v § 76 a nasl. Trestného poriadku. Podľa § 76 ods. 1 Trestného poriadku väzba v rámci základnej alebo predĺženej lehoty väzby v prípravnom konaní a väzba v konaní pred súdom môže trvať len nevyhnutný čas. Podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku základná lehota väzby v prípravnom konaní je sedem mesiacov... Podľa § 76 ods. 6 Trestného poriadku celková lehota väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom nesmie presiahnuť a) dvanásť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre prečin, b) tridsaťšesť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre zločin, c) štyridsaťosem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin. Podľa § 76 ods. 7 Trestného poriadku z lehoty uvedenej v odseku 6 pripadá na prípravné konanie najviac a) sedem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre prečin, b) devätnásť mesiacov..., c) dvadsaťpäť mesiacov... Podľa § 78 Trestného poriadku pre trvanie väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 2 sa použije § 76 ods. 1 až 5 a ods. 8

až 10. Doba trvania väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 2 spolu s už vykonanou väzbou podľa § 71 ods. 1 môže v prípravnom konaní presiahnuť lehoty uvedené v § 76 ods. 7 len v rozsahu novej základnej sedemmesačnej lehoty väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 2, celková doba trvania väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 2 spolu s už vykonanou väzbou podľa § 71 ods. 1 nesmie presiahnuť lehoty uvedené v § 76 ods. 6, okrem predĺženia podľa § 76a. Podľa § 79 ods. 1 Trestného poriadku ak pominie dôvod väzby, dôvod na jej ďalšie trvanie alebo uplynie lehota uvedená v § 76 ods. 6 alebo 7 alebo § 78, musí byť obvinený ihneď prepustený na slobodu...

17. Sťažovatelia tvrdia, že k porušeniu ich základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru malo dôjsť uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 27/2014 z 15. mája 2014 v spojení s uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 52/2014 z 11. mája 2014. Svoj názor podporujú nedostatočným naplnením materiálnych podmienok väzby, k čomu poukazujú predovšetkým na to, že „... *obmedzeniu osobnej slobody predchádzala viac ako 38 mesačná väzba za v podstate obdobnú trestnú činnosť, ktorá sa odlišuje skutočne len v mieste spáchania, a preto po takto dlho trvajúcej väzbe takýto dôvod nie je možné ustáliť, ani v charaktere trestnej činnosti, a túto predchádzajúcu väzbu z tohto hľadiska nie je možné izolovane prehliadnuť a u sťažovateľa nezohľadniť. Okrem toho takáto väzba, niekoľko ročná izolovala sťažovateľa od spoločnosti a bezpochyby musela mať vplyv na sťažovateľa ako osobu.*“. Taktiež „... *je potrebné vzhliadnuť samotné materiálne podmienky väzby a ich súlad s článkom 50 ods. 2 Ústavy z hľadiska zásady prezumpcie nevinoty, keď ústavný príkaz a zladenie trestno-právneho inštitútu väzby so zásadou prezumpcie nevinoty je viazaná a previazaná jedinou skutočnosťou a tou je, aby väzba trvala len nevyhnutnú dobu a kumulatívne vždy mala len preventívnu povahu, keďže väzba zasahuje do najzákladnejších práv obvineného, jeho súkromia a ľudskej dôstojnosti ako jednotlivca.*“.

V.

K namietanému porušeniu práv podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru

18. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru má každý právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom... zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní [písm. c)]. Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

19. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné. Článok 5 ods. 4 dohovoru zaručuje osobám pozbaveným slobody právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť pozbavenia slobody, dáva týmto osobám právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (Rehbock c. Slovinsko, rozhodnutie z 28. novembra 2000, Vodeničarov c. Slovenská republika, rozsudok z 21. decembra 2000, § 33 – § 36).

20. Ustanovenie čl. 5 ods. 1 písm. c) a 3 dohovoru sa vzťahuje na rozhodovanie o vzatí do väzby. Naproti tomu procesné pravidlá týkajúce sa skúmania dôvodnosti ďalšieho trvania väzby sú *ratione materiae* súčasťou čl. 5 ods. 4 dohovoru. Inými slovami, keďže

v danom prípade ústavný súd skúmal rozhodnutie o vzatí do väzby, a nie rozhodnutie všeobecného súdu, ktorým preskúmaval podmienky jej ďalšieho trvania na podklade relevantnej skutočnosti (napr. podanej žiadosti o prepustenie z väzby, podanie obžaloby na súd a pod.), nebolo možné pristúpiť ku skúmaniu porušenia práv sťažovateľov v intenciách čl. 5 ods. 4 dohovoru z dôvodu, že sa na konanie všeobecného súdu, ktorým sa rozhoduje o vzatí sťažovateľov do väzby/uvalení väzby, nevzťahuje. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažností sťažovateľov pre namietané porušenie čl. 5 ods. 4 dohovoru z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Kontrolou ústavnosti podrobil napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov len vo vzťahu k čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 a 3 dohovoru.

VI.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 3 dohovoru napadnutým rozhodnutím okresného súdu

21. V čl. 127 ods. 1 ústavy zakotvený princíp subsidiarity znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

22. Pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutie okresného súdu, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti tomuto rozhodnutiu bolo možné podať sťažnosť podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku ako riadny opravný prostriedok (čo sťažovatelia aj využili), a preto sťažnosti v tejto ich časti bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

VII.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 3 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského súdu

23. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

24. Krajský súd v uznesení sp. zn. 6 Tpo 27/2014 z 15. mája 2014 v podstatnom uviedol:

„Sudkyňa pre prípravné konanie Okresného súdu v Trnave rozhodla uznesením dňa 11. 5. 2014 tak, že obvinených [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] zobrala do väzby vo všetkých troch prípadoch podľa § 72 odsek 2 Trestného poriadku z dôvodov § 71 odsek 1 písmeno a/, c/ Trestného poriadku. Neprijala podľa § 80 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku návrh obvineného [REDAKOVANÉ] na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným. Takisto sa stalo i v prípade obvineného [REDAKOVANÉ]. Svoje rozhodnutie sudkyňa odôvodňovala pomerne rozsiahlo

a obšírne. Obvineným bolo vznesené obvinenie neskôr u [REDACTED] a spol. rozšírené. Uznesenia boli obvineným doručené, podali v zákonnej lehote sťažnosti, ktoré však prokurátor GP SR uznesením podľa § 193 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku zamietol.

Obvinení sú stíhaní

1. pre zločin krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno a/, odsek 4 písmeno a/, písmeno b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno i/ Trestného zákona, u [REDACTED] aj s kvalifikačným predpokladom podľa odsek 4 písmeno e/ Trestného zákona,

2. pre zločin krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno a/, odsek 4 písmeno a/, písmeno b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno i/ Trestného zákona, u [REDACTED] aj s kvalifikačným predpokladom podľa odseku 4 písmeno e/ Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 odsek 1, odsek 2 písmeno a/, odsek 3 písmeno c/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno i/ Trestného zákona,

3. pre zločin krádeže v štádiu pokusu podľa § 14 odsek 1 Trestného zákona k § 212 odsek 2 písmeno a/, odsek 4 písmeno a/, písmeno b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno i/ Trestného zákona, u [REDACTED] aj s kvalifikačným predpokladom podľa odsek 4 písmeno e/ Trestného zákona,

4. pre zločin krádeže v štádiu pokusu podľa § 14 odsek 1 Trestného zákona k § 212 odsek 2 písmeno a/, odsek 4 písmeno b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno i/ Trestného zákona, u [REDACTED] aj s kvalifikačným predpokladom podľa odsek 4 písmeno e/ Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 odsek 1, odsek 3 písmeno c/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno i/ Trestného zákona,

5. pre zločin krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno a/, odsek 4 písmeno b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno i/ Trestného zákona, u [REDACTED] aj s kvalifikačným predpokladom podľa odsek 4 písmeno e/ Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 odsek 1, odsek 2 písmeno a/, odsek 3 písmeno c/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno i/ Trestného zákona,

6. pre zločin krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno a/, odsek 4 písmeno a/, písmeno b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno i/ Trestného zákona, u [REDACTED] aj s kvalifikačným predpokladom podľa odseku 4 písmeno e/ Trestného zákona.

Sudkyňa presne popísala jednotlivé skutky, ktorých sa obvinení mali dopustiť, vyjadriala sa i k osobám obvinených, tiež o pripravovanej právnej pomoci do zahraničia. Vysvetľovala okolnosti väzobných dôvodov, popísala vyjadrenia jednotlivých obvinených, resp. ich obhajcov. Citovala § 72 odsek 2 Trestného poriadku, § 71 odsek 1 písmeno a/ Trestného poriadku, § 71 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku a skonštatovala, že v danom prípade boli splnené formálne i materiálne podmienky väzby u všetkých troch obvinených. Doposiaľ zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie, boli spáchané, majú znaky trestných činov a je dôvodná obava, že v prípade ponechania obvinených na slobode, títo by mohli ujsť, alebo sa mohli skrývať, aby sa tak vyhli trestnému stíhaniu, alebo trestu a tiež, že by mohli pokračovať v páchaní trestnej činnosti, o čom svedčia aj doteraz zaznamenané skutočnosti. Obvinení nemali žiaden legálny zdroj príjmov a doposiaľ bolo preukázané, že finančné prostriedky si zabezpečovali trestnou činnosťou. Neboli splnené zákonné podmienky v zmysle ustanovenia § 80 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku, aby súd dôvody väzby nahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným, a to s poukazom na osoby obvinených a na povahu prejednávaneho prípadu.

Proti tomuto rozhodnutiu podali v zákonne lehote sťažnosti všetci traja obvinení, sťažnosti, či už osobne alebo prostredníctvom obhajcov písomne zdôvodnili. Väzbu považujú za účelovú a nezákonnú, žiadajú o okamžité prepustenie na slobodu. Podľa obhajoby súd riadne neodôvodnil svoje rozhodnutie napadnuté uznesenie má síce 14 strán, ale iba na strane 13 a na strane 14 je uznesenie odôvodnené, pokiaľ ide o väzbu, ostatné už nie je odôvodnením vzatia obvinených do väzby a odôvodnenia dôvodov väzby. Rozhodnutie je nedostatočné a nepreskúmateľné. Obhajoba poukazovala na rozhodnutia Ústavného súdu SR a ESLP, vysvetľovala nedôvodné vzatia do väzby, poukazoval na absenciu formálnych i materiálnych podmienok. Väzbu nemožno považovať povahou za preventívnu, vôbec nie za satisfakčnú, alebo dokonca represívnu ako trest. Konkrétna väzba vykazuje znaky, že má slúžiť ako obmedzenie osobnej slobody pre inú trestnú vec obvinených, a to trestnú vec vedenú na Okresnom súde Bratislava I., z ktorej väzby boli obvinení prepustení.

Na základe sťažností obvinených preskúmal krajský súd v zmysle ustanovenia § 192 odsek 1 Trestného poriadku správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým

sťažovatelia podali sťažnosti a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia, a tak zistil, že súd I. stupňa rozhodol v predmetnej veci správne a v súlade so zákonom.

Berúc v úvahu argumentáciu obhajobných dôvodov je nesporné, že obvinení sú stíhaní za trestnú činnosť vyššie uvedení, ktorá je kvalifikovaná podľa príslušnej právnej úpravy. Sudkyňa pre prípravné konanie musela rozhodnúť o návrhu prokurátora Generálnej prokuratúry SR, ktorý podal návrh na vzatie do väzby obvinených [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Sudkyňa svoje rozhodnutie riadne zdôvodnila a vysvetlila prečo po materiálnej stránke a formálnej stránke rozhodla, že existujú väzobné dôvody v prípade všetkých troch obvinených. Rozhodnutie riadne odôvodnila, pričom odvolací súd si odôvodnenie osvojuje a v celom rozsahu sa s ním stotožňuje. V prípade všetkých troch obvinených skutočne reálne existujú dôvody väzby podľa § 71 odsek 1 písmeno a/, písmeno c/ Trestného poriadku a niet dôvodu polemizovať o tom, že by sa jednalo o arbitrárne rozhodnutie, účelové a svojvoľné.

Pretože krajský súd ako odvolací súd nezistil žiadny dôvod na zmenu, alebo zrušenie ktorejkoľvek časti napadnutého uznesenia, sťažnosti obvinených ako nedôvodné zamietol. “

25. Vzhľadom na obsahovú spojitosť uznesenia krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 27/2014 z 15. mája 2014 s uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 52/2014 z 11. mája 2014 považoval ústavný súd za potrebné uviesť aj podstatnú časť z napadnutého rozhodnutia okresného súdu:

„1. Dôvody väzby u obvinených podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku:

U obvinených [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] odôvodňujú opodstatnenosť väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku tie skutočnosti, že sú v tomto konaní stíhaní za závažnú trestnú činnosť, za ktorú im hrozí vysoký trest.

Taktiež je potrebné poukázať na závažnosť trestnej činnosti, pre ktorú bolo obvineným vznesené obvinenie. Ide o vysoko organizovanú formu sofistikovanej trestnej činnosti majetkového charakteru a konanie každého jedného z obvinených je dôležité z hľadiska dosiahnutia účelu trestnej činnosti. Týmto účelom bolo prostredníctvom frekventovaných a vopred naplánovaných a pripravených krádeží bankomatov si

zadovažovať značné finančné prostriedky tak, aby bola vylúčená možnosť odhalenia páchatel'ov.

Uvedené skutočnosti vedú k záveru, že obvinení sa budú chcieť zbaviť trestnej zodpovednosti za spáchanú trestnú činnosť a preto v prípade ich ponechania na slobode hrozí obava, že ujdú alebo sa budú skrývať, aby sa tak vyhli trestnému stíhaniu za skutky, pre ktoré im bolo vznesené obvinenie, prípadne aj pre ďalšie skutky obdobnej povahy, z ktorých sú dôvodne podozriví.

Proti obvineným je za obdobnú obzvlášť závažnú trestnú činnosť na Okresnom súde v Bratislave I pod sp. zn. 5T/85/2012 vedené trestné konanie pre pokračovací obzvlášť závažný zločin krádeže z časti dokonaný, z časti v štádiu pokusu podľa § 212 ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b) Trestného zákona (s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona), ods. 5 písm. a) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokračovacím zločinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. a), písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona) a iné, pričom ide o závažnú trestnú činnosť 25 čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu krádeží bankomatov spáchaných na území Slovenskej republiky. Ustanovenie § 122 ods. 10 Trestného zákona bráni tomu, by skutky krádeží, stíhané v tejto trestnej veci boli posudzované ako čiastkové skutky pokračovacej trestnej činnosti vo vzťahu k veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I, pod sp. zn. 5T/85/2012, nakoľko ide o skutky spáchané v zahraničí. Je však zrejmé, že v prípade uznania viny bude obvineným uložený súhrnný trest, keď spodná hranica trestu odňatia slobody je v takomto prípade 10 rokov.

2. Dôvody väzby u obvinených podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:

Obvinení sú stíhaní pre rozsiahlu a závažnú trestnú činnosť, ktorú páchali po dlhšiu dobu minimálne počas celého roka 2010 (šesť skutkov krádeží bankomatov v ČR a Rakúsku), ktorou sa obohacovali o vysoké sumy peňazí a zadovažovali si tak pravidelný zdroj príjmov. Aj v tomto smere je potrebné poukázať na súvislosť s trestnou vecou vedenou na Okresnom súde Bratislava I, pod sp. zn. 5T/85/2012, de boli na spoločné konanie spojené dve obžaloby, týkajúce sa spolu 25 skutkov krádeží bankomatov a jedného skutku nedovoleného ozbrojovania. Je dôvodné podozrenie, že v predmetnej alebo obdobnej

majetkovej trestnej činnosti budú pokračovať, nakoľko tvorila pred ich vzatím do väzby podstatný zdroj ich príjmov.

Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam prokurátor navrhol, aby sudkyňa pre prípravné konanie rozhodla o vzatí obvinených [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] do väzby a to u všetkých obvinených z dôvodov väzby uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), písm. c) Trestného poriadku. Prepustením obvinených zo zadržania na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania...

Obvinený [REDAKOVANÉ] pri výsluchu uviedol, že skutky, ktoré sú uvedené v návrhu na vzatie do väzby, tieto skutky nespáchal a vyjadrí sa k nim až v priebehu vyšetrovania. Čo sa týka dôvodov väzby, tak z väzby v inej trestnej veci bol prepustený dňa 06. 05. 2014, bol dva dni doma, nerobil žiadne skrývanie, žiadny útek, nespáchal žiadnu trestnú činnosť, žil riadny život. Pred vzatím do väzby v inej trestnej veci nebol v riadnom pracovnom pomere.

Obvinený [REDAKOVANÉ] pri výsluchu uviedol, že nie je pravdou, že by od roku 2009 do roku 2010 inicioval stretnutia s ostatnými obvinenými. Koncom roku 2009 a začiatkom roku 2010 sa schovával pred [REDAKOVANÉ], ktorý ho oslovil, či mu nebude robiť šoféra pri vražde [REDAKOVANÉ] a preto od 26. 12. 2009 do 05. 01. 2010 bol na Kube s priateľkou [REDAKOVANÉ]. Od 31. 01. 2010 do 25. 03. 2010 sa zdržoval v Anglicku. Za skutky ktoré sú uvedené v návrhu prokurátora mu vyšetrovateľ povedal, že rakúske a české trestné veci budú zastavené pre neúčelnosť, lebo je stíhaný za obzvlášť závažnú trestnú činnosť a teda nevidí dôvod na to, aby bol vzatý do väzby...

Obhajca JUDr. Tibor Timár uviedol, že sa nestotožňuje s návrhom a dôvodmi prokurátora u oboch obvinených, teda [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Za úplne najpodstatnejšiu skutočnosť považujem za potrebné uviesť problematiku súbežne vedeného trestného stíhania a následne prípadnej väzby takto súbežne vedenom trestnom stíhaní ako je v tejto veci. Je nesporné zo spisového materiálu zrejmé, že uvedené skutky boli vyšetrované v štádiu začatia trestného stíhania súbežne s pôvodnými skutkami pre ktoré už je podaná obžaloba, resp. obžaloby a sú vedené v spoločnom konaní na OS Bratislava I, pod sp. zn. 5T/85/2012. Tieto skutky, ktoré mali byť spáchané mimo územia SR,

t. j. bez miestnej jurisdikcie nášho štátu nie sú podľa hmotného ustanovenia spôsobilé byť pokračujúcim čiastkovým útokom k týmto skutkom, ktoré sú vedené na OS Bratislava I a preto mohli byť vedené po vznesení obvinenia iba v spoločnom konaní. Ak táto skutočnosť z hľadiska problematiky, ktorú som načrtol je veľmi podstatná, nakoľko nejde o nový skutok, ale známy skutok, kde bolo vznesené obvinenie pred viac ako rokom. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že obmedzenie osobnej slobody v tejto trestnej veci nadväzovalo s prerušením niekoľkých dní na obmedzovanie osobnej slobody vo väzbe, ktorá trvala 38 mesiacov u obvineného. Ústavný konformný výklad ustanovenia Trestného poriadku je nutné rešpektovať aj v konaní všeobecnými súdmi a preto je nutné, aby rozhodnutie súdu o väzbe zodpovedalo významu zaručenej osobnej slobody v súvislosti z dôvodom a časom ustanoveným zákonom, pričom nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že k tomuto obmedzeniu osobnej slobody aj jej ďalšiemu trvaniu navrhovanou väzbou predchádzala niekoľko ročná väzba v obdobnej trestnej veci tak, ako ju označuje aj prokuratúra. Väzba v trestnom konaní má len jeden jediný charakter a to formu predbežného opatrenia pre realizáciu riadneho a spravodlivého procesu, ktorý musí byť účelný a rýchly a nikdy v sebe nemôže niesť známky povahy preventívnej a už vôbec nie povahy satisfakčnej. Väzba v prvom rade smeruje k účelu trestného stíhania a nie k trestu, nakoľko ak by v sebe zahrňovala z hľadiska dôvodnosti len dôvod smerujúci k trestu a k jeho výkonu, prevažoval by pomer represie, satisfakcie, čo je neprípustné. Z návrhu prokurátora GP SR vyplýva, že vzhliada dôvody väzby u obvineného ktoré uvádza, pričom súčasne uvádza, ak by neboli tieto dôvody vzhliadnuté a boli by prepustení obvinení na prepustenie zo zadržania na slobodu, hrozilo by, že bude zmarené, alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania. V danej trestnej veci, ktorú má súd pred sebou si obhajoba uplatnila právo podľa § 213 Tr. por. a od vznesenia obvinenia obvinenému nebol realizovaný okrem výsluchu obvineného žiadny relevantný procesný úkon na vykonanie dôkazu v trestnom konaní, čomu nasvedčuje aj skutočnosť, že v samotnom návrhu je zo strany prokuratúry dôvodené vo vzťahu k stavu konania vo veci tak, že v súčasnosti prokurátor spracováva žiadosť o právnu pomoc zo zahraničia. Poukázal na to, kedy bolo zo strany vyšetrovateľa pristúpené k tejto žiadosti a v akom stave sa trestná vec nachádza, keď je úplne zrejmé, že v tejto trestnej veci nie je potrebné vykonávať dôkazy

s obvinenými, ich ingerencia osobnej účasti dôkazov je minimálna a dôkazný stav vyplýva zo spisového materiálu. V prípade realizácie medzinárodnej právnej pomoci je na mieste bezpochyby niekoľkomesačná doba a nie je ojedinelé v takýchto prípadoch keď to trvá aj viac ako rok, že odpoveď z príslušných štátov prichádza v takejto dlhej dobe. Z dôkazného stavu je zrejmé, že iné úkony, keďže neboli robené od apríla 2013, nebudú vykonávané ani v nasledujúcom období a aj táto okolnosť musí byť súdom vzhliadnutá, keďže väzba ako preventívne opatrenie má v prvom rade smerovať k účelu trestného stíhania a až potom k trestu. V tejto veci je podľa mojej mienky táto väzba má byť zo strany prokuratúry využitá na väzbu pre inú vec a to vec iného konania, iného trestného stíhania, resp. pre samotný trest a jeho výkon, čo je z hľadiska povahy väzby neprípustné. Skutočnosť, že súd v inej väzobnej veci konal nezákonne, nemôže byť na ťarchu obvinenému, ako ani jeho prepustenie z väzby Krajským súdom v Bratislave, pričom toto trestné stíhanie nemôže byť určitou domnienkou pre konštatovanie väzby v inom konaní. V prípade, ak by súd vzhliadol dôvod väzby žiada, aby väzba bola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka u oboch obvinených, teda aj u [REDACTED], aj u [REDACTED].

Sudkyňa pre prípravné konanie sa oboznámila s pripojeným vyšetrovacím spisom Prezídia policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národná protizločinecká jednotka expozitúra Bratislava ČVS: PPZ-109/NKA-PZ-BA-2013, uznesením Okresného súdu Bratislava zo dňa 26. 03. 2014, uznesením Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 1T/56/2013 s tým, že sa spájajú na spoločné konanie, trestná vec obžalovaných [REDACTED] a spol. s trestnou vecou, sp. zn. 5T 85/2012 a bude sa viesť spoločné konanie pod sp. zn. 5T 85/2012, obžalobou prokurátora Generálnej prokuratúry SR, sp. zn. XIV Gv 13/2011 – 437 zo dňa 31. 10. 2012, obžalobou Generálnej prokuratúry SR, odbor osobitného určenia, sp. zn. XIV Gv 31/2012, vypočula obvinených [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] a po preskúmaní predloženého spisového materiálu a vyhodnotení všetkých zabezpečených dôkazov sa stotožnila s predmetným návrhom prokurátora na vzatie obvinených do väzby nakoľko sú splnené všetky zákonné predpoklady k takémuto postupu, lebo uplatnenie daného inštitútu väzby sa javí ako nevyhnutné, najmä z pohľadu dosiahnutia účelu trestného konania, bez toho, aby bolo toto konanie zmarené, či ohrozené neprítomnosťou obvinených na úkonoch daného trestného

konania. Zo zabezpečených dôkazov súd zistil, že obvinení sú trestne stíhaní za rozsiahlu trestnú činnosť krádeží bankomatov, nielen na území Slovenskej republiky, ale aj na území Rakúskej republiky a Českej republiky. Trestná činnosť obvinených sa vyznačuje vysokou mierou organizovanosti, presnou delbou úloh medzi jednotlivými členmi skupiny a doposiaľ pokračovacou trestnou činnosťou spôsobilí krádežami aj v iných neukončených trestných veciach vysoko prevyšujúcu hranicu škody veľkého rozsahu a poškodením vecí vysoko prekročili hranicu značnej škody. V predmetnom návrhu sa vedie trestné stíhanie pre zločin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 4 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák., kde Trestný zákon ustanovuje trest odňatia slobody v trvaní 3-10 rokov a pre zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a/ ods. 3 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i / Tr. zák. ustanovuje trest odňatia slobody na 3 až 8 rokov. Všetci traja obvinení sú bez pracovného pomeru a rozsiahlu a závažnú trestnú činnosť páchali po dlhšiu dobu, obohacovali sa o vysoké sumy peňazí čím si zabezpečovali pravidelný zdroj príjmov. Proti obvineným je za obdobnú obzvlášť závažnú trestnú činnosť na Okresnom súde Bratislava I, pod sp. zn. 5T 85/2012 vedené trestné konanie pre pokračovací obzvlášť závažný zločin krádeže z časti dokonaný, z časti v štádiu pokusu podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák., ods. 5 písm. a/ Tr. zák. v jednočinnom súbehu s pokračovacím zločinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. a/, písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák. a iné, pričom ide o závažnú trestnú činnosť 25 čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu krádeží bankomatov spáchaných na území SR. Podľa ustanovenia § 122 ods. 10 Tr. zák. v prípade, keď čiastkový útok aj keby inak splňal objektívne a subjektívne súvislosti, nemôže byť súčasťou takéhoto pokračovacieho trestného činu, ak čiastkový útok bol spáchaný mimo územia SR. Trestná činnosť a skutky uvedené v návrhu prokurátora na vzatie do väzby, ktorú mali páchať obvinení krádežou bankomatov v Českej republike a v Rakúsku bude posudzovaná a aj je posudzovaná samostatne.

Po výsluchu obvinených sudkyňa pre prípravné konanie zároveň zistila, že boli dodržané ustanovenia o vznesení obvinenia a tiež bola dodržaná lehota, v ktorej treba podať návrh na vzatie zadržanej osoby do väzby.

Podľa § 72 ods. 2 Tr. por. vziať do väzby možno len obvinenú fyzickú osobu. Pred rozhodnutím o vzatí do väzby musí byť obvinený vypočutý.

Podľa § 71 ods. 1 písm. a/ obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest.

Podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval a ktorým hrozil.

Sudkyňa pre prípravné konanie mala jednoznačne za preukázané s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, ako aj citované zákonné ustanovenia, že v danom prípade boli splnené formálne a materiálne podmienky väzby u všetkých troch obvinených. Doposiaľ zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie boli spáchané, majú znaky trestných činov a je dôvodná obava, že v prípade ponechania obvinených na slobode, títo by mohli ujsť, alebo sa mohli skrývať, aby sa tak vyhli trestnému stíhaniu, alebo trestu a tiež, že by mohli pokračovať v páchaní trestnej činnosti, o čom svedčia aj doteraz zaznamenané skutočnosti, že nič im nezabránilo pokračovať v krádeži bankomatov aj v Rakúskej republike a v Českej republike. Obvinení nemali žiaden legálny zdroj príjmov a doposiaľ bolo preukázané, že finančné prostriedky si zabezpečovali trestnou činnosťou. Taktiež neboli splnené zákonné podmienky v zmysle ust. § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por., aby súd dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. nahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným a to s poukazom na osobu obvinených a na povahu prejednávaného prípadu.“

26. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktorý viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usporiadaný na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02).

27. Ústavný súd pripomína, že jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02).

28. Z judikatúry ústavného súdu teda vyplýva, že z práva nebyť vo väzbe z iného ako zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu vyplýva priama spojitosť zákonného väzobného dôvodu s rozhodnutím sudcu alebo súdu tak pri vzatí do väzby, ako aj počas jej trvania. V prípadoch, keď sa ústavný súd zaoberal možným porušením základného práva na osobnú slobodu v zmysle čl. 17 ústavy rozhodnutím súdu konajúceho o zákonnosti väzby, konštatoval, že otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru (III. ÚS 79/02, III. ÚS 77/05), s ktorým musí byť v súlade, vrátane všeobecných princípov obsiahnutých v ňom výslovne alebo implikovane (pozri obdobne napr. rozsudky ESĽP vo veciach Winterwerp v. Holandsko z 24. októbra 1979, séria A, č. 33, s. 19 – 20, § 45 a Baranowski v. Poľsko z 28. marca 2000, č. 28358/95, § 51). Inými slovami, povinnosť

súdiv vyplývajúca zo základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústavy postupovať v prípade trestného stíhania obvinenej osoby a pozbavenia jej osobnej slobody väzbou „spôsobom, ktorý ustanoví zákon“, vyžaduje, aby procesný postup súdu konajúceho vo veci rešpektoval nielen ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov s právnou silou zákona (v danom prípade predovšetkým Trestného poriadku), ale taktiež aj ustanovenia príslušných medzinárodných zmlúv, ktoré sú súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky a v zmysle čl. 7 ods. 5 a čl. 154c ods. 1 ústavy majú pred zákonom prednosť, ak poskytujú väčší štandard ochrany základných práv a slobôd.

29. Po prieskume uznesenia krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 27/2014 z 15. mája 2014 (a príslušnej časti odôvodnenia uznesenia okresného súdu sp. zn. Tp 52/2014 z 11. mája 2014, na ktorého dôvody poukazuje a stotožňuje sa s nimi aj krajský súd, pozn.) ústavný súd vo všeobecnej rovine svojej argumentácie konštatuje, že z ich odôvodnenia vo vzťahu k zákonom predpokladaným dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, pre ktoré aj boli sťažovatelia obmedzení na osobnej slobode, nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy vo veci konajúcimi súdmi s dôsledkom porušenia práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, jeho úvahy sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Zo záverov, ku ktorým dospel krajský súd pri posudzovaní podmienok väzby sťažovateľov v ich trestnej veci, pritom nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Naopak, krajský súd vo svetle záverov vyplývajúcich aj z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresného súdu adresne a primerane určito (opierajúc sa o závery prvostupňového rozhodnutia, pozn.) predostiera svoje skutkové závery odôvodňujúce tak útekovú, ako aj preventívnu väzbu, jeho argumenty vyznievajú presvedčivo a podľa názoru ústavného súdu sú postačujúcim zdôvodnením potreby väzobného stíhania obidvoch sťažovateľov vrátane zohľadnenia hrozby závažnosti obvinenia a s tým súvisiaceho

potencionálneho predpokladu uloženia vysokého trestu ako relevantného faktoru odôvodňujúceho nebezpečenstvo úteku alebo pokračovanie v trestnej činnosti, aj keď len na určité obdobie, po uplynutí ktorého je významnou podpornou skutočnosťou pri zdôvodnení pretrvávajúcej väzby. Súčasne však závažnosť obvinenia sama osebe nemôže ospravedlňovať dlhú dobu väzby (Ilijkov v. Bulharsko, rozsudok z 26. 7. 2011, body 80 a 81). Samotná judikatúra ESLP v zásade identifikovala štyri potencionálne dôvody väzby sťažovateľa ako prostriedku jeho obmedzenia osobnej slobody v trestnom konaní (Khodorkovskiy c. Rusko z 31. mája 2011), medzi ktoré zaradila aj nebezpečenstvo úteku (Stägmüller c. Rakúsko z 10. novembra 1969) a riziko páchania ďalších trestných činov (Matznetter c. Rakúsko z 10. novembra 1969). Tieto dôvody boli uplatnené aj v prípade obidvoch sťažovateľov. Zároveň ústavný súd pri svojich záveroch prihliadol aj na požiadavku dôvodného podozrenia („reasonable suspicion“) ako materiálnu podmienku uvalenia väzby, ktorá nachádza svoje zvýraznenie v prípade závažnej trestnej činnosti osobitne s organizovaným/zločineckým prvkom, keďže v takýchto prípadoch zväčša vystupuje množstvo obvinených a potreba zadováženia rozsiahlych dôkazov z množstva zdrojov a posúdenia skutkových okolností a miery predpokladanej zodpovednosti každého z nich môže predstavovať relevantný a dostatočný dôvod na držanie sťažovateľov vo väzbe počas obdobia nevyhnutného na ukončenie vyšetrovania a vypracovanie obžaloby alebo iného rozhodnutia v prípravnom konaní.

V prípadoch týkajúcich sa organizovaných zločineckých skupín je navyše riziko, že zadržovaná osoba by mohla vyvíjať nátlak na svedkov alebo ostatných spoluobvinených alebo iným spôsobom mariť konanie, veľmi vysoké (pozri napr. rozsudok ESLP vo veci Celejewski v. Poľsko zo 4. mája 2006).

30. Aj podľa názoru ústavného súdu „... zbavení svobody stěžovatele nemůže být vnímáno jako svévolné, jestliže vnitrostátní soud uvedl určité důvody pro pokračování vazby, ledaže by uváděné důvody byly mimořádně lakonické a bez jakéhokoli odkazu na ustanovení zákona, které by zbavení stěžovatele svobody dovolovalo [viz Khudoyorov proti Rusku, rozsudek, 8. 11. 2005, č. 6847/02, § 131 a 157, srov. Těž Miminoshvili proti

Rusku, rozsudek, 28. 6. 2011, č. 20197/03, § 69]. (Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M.: Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydanie: Praha: C. H. Beck 2012.)“. Inými slovami, krajský súd vo svojom napadnutom rozhodnutí (v kontexte aj dôvodov vyplývajúcich z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresného súdu, pozn.) dal primeranú súdnu odpoveď („adequate judicial response“; rozsudok ESĽP z 10. októbra 2000 vo veci Grauslys v. Litva, č. 36743/97) na dôvody tak preventívnej, ako aj útekovvej väzby sťažovateľov.

31. V konkrétnej odpovedi na sťažovateľmi nastolenú polemiku vyjadrenú v názore, podľa ktorého „... *obmedzeniu osobnej slobody predchádzala viac ako 38 mesačná väzba za v podstate obdobnú trestnú činnosť, ktorá sa odlišuje skutočne len v mieste spáchania...*“, ústavný súd konštatuje, že mnohosť trestnej činnosti toho istého páchatel'a má významné procesnoprávne a hmotnoprávne dôsledky. Z procesnoprávnych dôsledkov je to predovšetkým zásada vyjadrená v ustanovení § 18 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého o všetkých trestných činoch toho istého obvineného a proti všetkým obvineným, ktorých trestné činy spolu súvisia, sa môže vykonať spoločné konanie, ak to zrejme nebude brániť ukončeniu veci v primeranej lehote. Táto procesná zásada však nie je absolútna, pretože podľa ustanovenia § 21 ods. 1 Trestného poriadku na urýchlenie konania alebo z iných dôležitých dôvodov možno konanie o niektorom z trestných činov alebo proti niektorému z obvinených vylúčiť zo spoločného konania. Hmotnoprávnym dôsledkom mnohosti trestnej činnosti toho istého páchatel'a je predovšetkým jej postih uložením úhrnného alebo súhrnného trestu, ktorý prichádza do úvahy za podmienok uvedených v hmotnoprávnom predpise, a to Trestnom zákone, v závislosti od toho, či sa o zbíhajúcich trestných činoch rozhoduje v jednom trestnom konaní (úhrnný trest) alebo postupne v dvoch samostatných trestných konaniach (súhrnný trest). Ak sa viedlo proti páchatel'ovi trestné konanie vo väzbe a dôjde v tomto konaní k jeho odsúdeniu, započíta sa mu doba strávená vo väzbe do uloženého trestu, prípadne do trestu úhrnného alebo súhrnného, pokiaľ je vzhľadom na druh uloženého trestu započítanie možné.

32. Podľa § 122 ods. 10 Trestného zákona za pokračovací trestný čin sa považuje, ak páchatel pokračoval v páchaní toho istého trestného činu. Trestnosť všetkých čiastkových útokov sa posudzuje ako jeden trestný čin, ak všetky čiastkové útoky toho istého páchatela spája objektívna súvislosť v čase, spôsobe ich páchania a v predmete útoku, ako aj subjektívna súvislosť, najmä jednotiaci zámer páchatela spáchať uvedený trestný čin, to neplatí vo vzťahu k čiastkovým útokom spáchaným mimo územia Slovenskej republiky.

33. Z citovaného ustanovenia § 122 ods. 10 Trestného poriadku okrem iného vyplýva, že posudzovať jednotlivé čiastkové útoky, ktorých sa sťažovatelia dopustili, a ktoré spája objektívna súvislosť (spojitosť čiastkových útokov v čase, spôsobe ich spáchania a tom istom predmete útoku, ktorým boli v danom prípade bankomaty peňažných ústavov), ako aj subjektívna súvislosť (jednotiaci zámer páchatelov spáchať práve tento trestný čin, teda krádeže bankomatov peňažných ústavov), je možné z pohľadu *de lege lata* vtedy, ak sa ich dopustili na území Slovenskej republiky. Pokiaľ páchatelia páchali rovnakú trestnú činnosť aj v zahraničí (na území Rakúskej republiky a Českej republiky), tak potom názor, podľa ktorého v takomto prípade nie je možné posudzovať páchanie trestnej činnosti sťažovateľov ako jeden pokračujúci trestný čin krádeže, ale ako samostatný skutok, ktorý je trestným činom a ktorý bol spáchaný viacerými čiastkovými útokmi, ktoré spája objektívna a subjektívna súvislosť, nie je bez ďalšieho ani arbitrárny, ani zjavne neodôvodnený. Tomuto výkladu § 122 ods. 10 Trestného poriadku zodpovedal aj postup orgánov činných v trestnom konaní, ktoré samostatnými rozhodnutiami vydanými podľa § 206 Trestného poriadku v prípravnom konaní vzniesli obvinenie sťažovateľom, resp. aj sťažovateľom, pričom k tomu tak došlo aj v rôznom časovom období, teda s odstupom necelých dvoch rokov (pozri body 34 a 35). Obidve trestné veci sťažovateľov boli od svojho počiatku vedené ako samostatné a v súčasnom období sa nachádzajú aj v rôznom štádiu trestného konania. Kým trestná činnosť sťažovateľov kvalifikovaná ako pokračovací trestný čin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. a) a b) Trestného zákona spáchaného viacerými čiastkovými útokmi na území Slovenskej republiky je v súčasnom období prerokúvaná v konaní pred Okresným súdom Bratislava I, teda sa nachádza v štádiu konania

pred súdom, tak trestná činnosť sťažovateľov kvalifikovaná taktiež ako pokračujúci trestný čin (resp. obzvlášť závažný zločin) krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b) a 5 písm. a) Trestného zákona spáchaného viacerými čiastkovými útokmi na území Rakúskej republiky a Českej republiky sa v súčasnom období nachádza v štádiu prípravného konania, čo zainteresované orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili tak, že túto vec nespojili na spoločné konanie. Navyše, samotná zákonná dikcia § 18 Trestného zákona výslovne kladie ako podmienku spoločného konania skutočnosť, že vedenie spoločného konania nebude brániť ukončeniu veci v primeranej lehote, resp. podmienkou vylúčenia veci na samostatné konanie podľa § 21 Trestného poriadku je rýchlosť konania.

34. Ústavný súd si je vedomý zložitosti sťažovateľmi nastoleného problému, ktorý je potrebné vnímať aj v kontexte stavu a výsledku trestných konaní, na dosiahnutie účelu ktorých boli sťažovatelia vzatí do väzby. V prípade sťažovateľov nejde o situáciu, keď by účelovo ad hoc alebo iným podobným spôsobom boli sťažovatelia trestne stíhaní v rôznych samostatne vedených trestných konaniach, teda že by boli opätovne brávaní do väzby s cieľom úmyselného predlžovania ich obmedzenia na osobnej slobode plynutím väzby pre každé trestné konanie samostatne. Inými slovami, sťažovateľmi nastolené požiadavky vedeného spoločného konania o ich trestnej činnosti (s poukazom na dostatočne dlhú dobu ich väzobného stíhania, počas ktorej mali orgány činné v trestnom konaní, ako aj súdy dostatočne dlhý čas na prejednanie a rozhodnutie ich vecí) považuje ústavný súd za nenáležitú okolnosť ich trestného stíhania, vychádzajúc pritom z platného právneho stavu – najmä § 122 ods. 10 Trestného zákona, v zmysle ktorého nie je možné posudzovať trestnú činnosť páchanú sťažovateľmi mimo územia Slovenskej republiky ako jeden pokračujúci trestný čin spáchaný viacerými skutkami mnohonásobne sa opakujúcimi.

35. Na základe všetkých uvedených skutočností a dôvodov vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 27/2014 z 15. mája 2014 ústavný súd sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažností ako celku sa ústavný súd nemohol zaoberať ďalšími návrhmi sťažovateľov na ochranu ústavnosti (zrušenie rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu), keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2015